

μου θυμίζει ένα παλιό επεισόδιο. Κατά τα 1870 (άλλο-
μονο! πόσα χρόνια πέρασαν από τότες!) ζούσε στο
Μάντσεστερ ένας κ. Κωστής Πολιτάκης, έμπορος α-
πό την Πόλη, φίλος του Κλεάνθη(2) και δικός μου,
που ή περιέργειά του ή μεγάλη, αν και άθωα, μάς έ-
νοχλούσε πολύ. Για να ξεθυμάνει λοιπόν, του σκάρα-
σε ο Κλεάνθης το ακόλουθο επίγραμμα:

Τὸ ποῦ, τὸ πῶς, τὸ διατί,
τὸ πότε, τὸ ποσάκις,
διερωτῶν(3) ἀπέθανον
ὁ φίλος Πολιτάκης.

(2) Κλεάνθης είναι ο 'Αργύρης 'Εφταλιώτης, που για
μένα μένει πάντα ο Κλεάνθης.

(3) Διερωτῶν γιατί σε εκείνα τα προφυλακικά χρό-
νια όλοι γράφαμε την κασιδική.

Τὸ επίγραμμα έκανε τὸ γύρο τῶν φίλων, καὶ τέλος
ἔφτασε καὶ στὰ ἄρτια τοῦ Πολιτάκη, πού ὅμως δὲ
θύμωσε — δὲ θυμώνει κανεὶς μὲ τὸν Κλεάνθη — πα-
ρὰ ἀπαντώντας τὸν Κλεάνθη μιὰ μέρα, ἄρχισε ἀπὸ
μακριὰ μὲ ἔντονη φωνή καὶ τίς κατὰλληλες ρητορικές
χειρονομίες νὰν τοῦ ἀπαγγέλλει τὸ ἐπίγραμμά του, ἔ-
τσι :

Τὸ ποῦ, τὸ πῶς, τὸ διατί,
τὸ πότε, τὸ ποσάκις
διερωτῶν, ἀπέθανον
ἐγὼ ὁ Πολιτάκης.

Τὸ ἐπίγραμμα ἀπὸ εἶναι θαρρῶ ἡ πρώτη ἀληθινὴ
φύτρα τοῦ νεοελληνικοῦ ἐπιγραμματικοῦ σφυροῦ, μό-
νιμοι τώρα καὶ μὲ καρπὸς συχνὰ πολὺ νόστιμους.

(Συνέχεια)

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΛΗΘΡΟ ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΕΛ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΟΡΙΤΗ

— 'Ο Γάλλος φιλόλογος κ. Λουδοβίκος Ρουσσέλ,
κρίνοντας τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ Κώστα Παρορίτη:
«'Ο Πατέρας καὶ ἄλλα δηγήματα», δημοσιεύει στὴ
γαλλικὴ φημερίδα «Le Progrès» (9 τοῦ Μάη 1921)
τὸ ἀκόλουθο ἄρθρο, πού τὸ μεταφράζουμε ἁλάνερο :

«Καθὼς δηλώνει ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας, τὸ βιβλίο
τοῦτο, συλλογὴ ἀπὸ 13 δηγήματα, φανερώνει τὸν πῶ
παλιὸ Παρορίτη. 'Ο ἄξιος καὶ γενναῖος συναγωνιστὴς
τοῦ κ. Ταγκόπουλου στὸ «Νουμά», δὲν ἀπαρνιέται τὴν
ἐργασία του αὐτὴ, μὰ μάς παρακαλεῖ νὰ τὴ θεωρή-
σουμε πῶς δὲν ἐκφράζει πιά μὲ ἀκριβεία τὴν καλλι-
τεχνικὴ του σκέψη. Τὰ δηγήματα τοῦ Παρορίτη ἔ-
χουν τὰ πῶ πολλὰ καὶ μιὰ κοινωνικὴ ἀθέση». «Ἐστὶ ἡ
ἀδελφότητα τοῦ φτωχοῦ, μάλιστα τοῦ νέου στὴν ἡλικία
φτωχοῦ, τὸν ἐπαναστατεῖ. Μιὰ περίφημη κούκλα κρε-
μίζεται σ' ἓνα δέντρο Χριστουγεννιάτικο γιὰ παιδιὰ
πλουσίων. Ἡ κόρη τῆς πορτιέρισσας, πού ἐπιθυμεῖ
τὴν κούκλα, δάνει φωτιά στὸ δέντρο, μισοδελτηματι-
κά («Ἡ ἐκδίκηση τῆς κούκλας»). Ἐνας καλλιεργητὴς
βλέπει τίς ἀγελάδες του νὰ τοῦ τίς παίρνει ὁ γείτονας
του τοκογλύφος. Τὸν χτυπᾷ, τὸν σκοτώνει, φυλακί-
ζεται. 'Ο γιὸς τοῦ τοκογλύφου καταλαβαίνει τὴ δυ-
στυχία τοῦ φτωχοῦ, («Τὸ ξύπνημα»). Ἡ σκληρότη-
τα τοῦ Νόμου πειραζει τὸ συγγραφέα. Ἐνας φτωχὸς
ἐμπορὸς βιβλίων, οἰκονομεῖ γιὰ νὰ χτίσει ἓνα μικρὸ
φιλοανθρωπικὸ ἴδρυμα, πού τοῦ ὁ χρημιζοῦνε γιὰ ἡ
βρίσκειται ἔξω ἀπὸ τὸ σκέδιο τῆς πόλης, («Ἐξω ἀπὸ
τὸ σκέδιο»). Μιὰ παιδούλα πού πέφτει στὴ θάλασσα,
πνίγεται, γιὰτὶ ὁ μόνος ἐπιβάτης, καλὸς στὸ κολύμα,
εἶν' ἓνας κατὰδικος, πού δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοῦ λύ-
σουνε τὰ δεσμά, («Πάνω στὰ κύματα»). Ἐνα κορι-
τσάκι, πού ἀπὸ τὴν καταναγκαστικὴ διαφορὰ, καταν-
τᾷ σφιγμικὸ, φυλακίζεται ἀφίροντας τὴ μητέρα του,
χωρὶς τὰ μέσα τῆς ζωῆς («Σκληρὸ χοροῦ»). Ἐνας χο-
ροφύλακας πού ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ του πλημμυρί-
ζει ἀπὸ οἶχτο τὴν καρδιά του, ἀφίνει νὰ δραπετεύει

ἓνας κατὰδικος πατέρας πολλῶν παιδιῶν, («Πατέ-
ρας»). Ἀφοῦ διάταξε ἓνας ἀξιοματικὸς τὴ θανατι-
κὴ ἐχτέλεση ἀθῶων χωρὶς νὰ ἔπειτα μιὰ παρέλαση
μπροστὰ στοὺς νεκροὺς του, δίνει τὴν παραίτησή του,
 («Κεφαλὴ ἀριστερά»). 'Ο κ. Παρορίτης, καθὼς βλέ-
πουμε, δὲν ἀγαπᾷ τὸν πόλεμο. Συνβουλευμένος ἀπὸ
τὸ δάσκαλο τοῦ σχολεῖο, ἓνας ἄνθρωπος παραστέκει στὸ
χροινάτικο μνημόσυνο τοῦ παιδιοῦ του, πού πέθανε
γιὰ τὴν πατρίδα, καὶ κάνοντας τὸ χαροῦμενο ἀπὸ πα-
τριωτισμὸ, μετανιώνει σὰ γύρισε στὸ σπίτι του, («Ἡ
Συνουχὴ τοῦ δασκάλου»).

'Ο κ. Παρορίτης φανερώνει μὲ ἀλήθεια, τὴν ἀδι-
κία τῶν θυμάτων πού ἀποχτηνώνονται ἀπὸ μωρίες
καὶ πρόληψες. Ἐνας περατάρης πού φοβάται τὴν
ἐγκατάσταση μιᾶς ἄλλης ἡλεκτρικῆς περαταρίας, ἀ-
νάβει ἓνα κερί σ' ἓναν Ἅγιο, κ' ἔπειτα τὸν βρίζει,
ὅταν ἡ νέα περαταρία μπαίνει σ' ἐνέργεια («Τὸ πέ-
ρμα»). Μιὰ γριά ὑπερέτεια φεύγει ἀπὸ τὸ σπίτι
γιατὶ ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα, ὁ γιὸς τὴ
μιασχευρίζεται μὲ γλυκύτητα ἀνυπόφορη στὴν ἀτο-
σλαβωμένη ψυχὴ τῆς («Θοδώρα»). Κάποιες φορὲς
τὸ δηγήμα παίρνει χαραχτήρα συμβολικόν... Ἐνας ἀ-
γοράματος καλόγερος πού ζεῖ μέσα σὲ μιὰν ἐκστασι-
κὴ παρατήρηση ἑνὸς κοινοῦ εὐαγγελίου, πού τὸ πι-
στεύει γιὰ βιβλίο σπουδαῖο, ἀφίνει νὰ σωτηρεῖ ἓνα γε-
ρόγραμμα ἀνέκδοτο παλίου συγγραφέα. καὶ καὶ πού κά-
ποιος ξένος τοῦ ἐξηγεῖ τὸ διπλὸ του λάθος, ξαναπο-
χτᾷ μὲ μιὰ προσπάθεια στὴ θέλησή του τὴ σκοτεινὴ
του πίστη καὶ καίει τὸ ἀξέτιμητο χειρόγραφο («Τὸ γε-
ρόγραμμα»). Κι ἀκόμα... Ἀνθρωποὶ φυτοζοῦνε μέσα
σ' ἓνα ἀρρωστιάριο τόπο, καὶ νομίζουν πῶς εἶναι
σπλάθοι ἑνὸς δράκου. Ἐνας ξένος τοὺς ἐξηγεῖ πῶς
τὸ θεριὸ εἶναι φανταστικόν, καὶ πῶς ἓνας τόπος καλὸς
τοὺς περιμένει στὸ ἄλλο πλευρὸ τοῦ βουνοῦ. Τὸν
κρεμοῦνε, μὰ ἓνα παιδί μαθαίνει ἀπ' αὐτὸν σὺγκαιρα
τὸ δρόμο τοῦ βουνοῦ, («Στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ»).

Κάπου ὁ κοινωνιολόγος συγγραφέας, μὰς φανερώ-
νει ὁλότελα ἀντιπαθητικὸ τὸ θῆμα... Ἀνάμεσα στοὺς
ἀδελφούς δολοφόνους ἑνὸς γεροτσιγκούνη, ἓνας μονά-
χα εἶναι περήφανος γιὰ τὸ ἐγκλήμα του. Τὸ καταγ-
γέλλει μὲ ἓνα τέτοιο θάρρος, πού τὸν περνοῦνε γι' ἀ-
θῶο τρελό. («Ἀδελφάκοι»).

Ἡ γλώσσα του ἔχει τέλεια καθαρότητα. Καθὼς ἡ γλώσσα τοῦ Ψυχάρη εἶναι καὶ αὐτὴ σύμφωνη μετὰ τὴ ρωμαιο-γερμανική. Τὸ μέλλο ἴσως ἀλλάξει λιγὰ καὶ τοὺς κανόνες, μὰ ὁ Περρότις στὸ μεταξὺ γράφει τὴ γλώσσαν, πού κάθε συγγραφέας θὰ εἶταν ἔνοχος ἀντιθέτως παραμελοῦσε. Τὸ στὴν εἶναι πολὺ λαγαρό. ἔχει πολλὰ ζουγαφικά καθέκαστα. Μὰ θὰ τοῦ κάμω μιὰ παρατήρηση : Οἱ φράσεις κάπου κάπου πολὺ μακριές, ζευγαρώνονται μὲ πλῆθος ἀπὸ συνδέσμους (5—6), οἱ ἐπανάληψες καὶ οἱ ἀφρογτισίες εἶναι πολλές (19 — 1). Ὑπάρχουν καὶ κάποιες ἀπλοϊκότητες... «Ἡ μικρὴ κατέθηκε ἀπὸ τὸ τραῦμα. Ἐνας ἡλικιωμένος τὴν ἀκολούθησε. Τὸ τραῦμα πού σταμάτησε (!) ξανάφυγε, (19, 1-4) «Ἀναμμένα τὰ φῶτα». Κι ἀπάνου ἀπ' ὅλα αὐτὸ τὸ στὴν, πολὺ λίγο δουλεμένο, δὲν ἔχει τέχνη. Ὁ κοινωνιολόγος βλέπει τὸ συγγραφέα. Τοῦ ζητᾶμε φράσεις καλύτερα δουλεμένες καὶ λίγο περισσότερη φαντασία καὶ ποιήση. Συνολικὰ, τὸ ἔργο του ἔχει μεγάλη ἀξία καὶ διαφέρο.

LOUIS ROUSSEL

ΣΗΜ. τοῦ ΝΟΥΜΑ. — Ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἄλλη παρατήρηση, θὰ μᾶς ἐπιτρέψει ὁ φίλος κ. Ρουσσέλ νὰ τὸν πληροφορήσουμε πὼς οἱ φράσεις «τὸ τραῦμα σταμάτησε» καὶ : «τὸ τραῦμα ἔκανε στάση», δὲν εἶναι ἰσοδύναμες στὴ γλώσσα μας. Τὸ τραῦμα σταματᾷ ὅπου καὶ ἂν τύχει, στάση ὅμως κάνει μόνο στὴν ὀριζήνη θέση. Ἐπίσης καὶ ἡ φράση «ἀναμμένα τὰ φῶτα» σημαίνει ἀναμμένα τὰ φανάρια, οἱ λάμπες κτλ. Ὡστε, ὅπως βλέπει ὁ κ. Ρ. δὲν πρόκειται γι' ἀπλοϊκότητες, παρὰ γιὰ κανονικὰς χρήσεις πού φησικὸ εἶναι βέβαιον ὅτι ἔναν ξένο νὰ ξεφεύγουν.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ *χασάπης τοῦ Βερντέν*. — Ἡ «*Μαργαρίτα*» τοῦ Μπουλανζέ. — Ἡ *Ναπολέοντας τοῦ Γελοίου*. — «*Τὸ βιβλίον τῶν φίλων μου*».

— Μεγάλον κρότον ἔκανε στὸ Παρίσι καὶ πολυδιαβάξεται τὸ νέο ἔργο τοῦ κ. Λουὶ Ντυμύρ, «Ὁ Χασάπης τοῦ Βερντέν». Ἀφοῦ πρῶτα δημοσιεύτηκε στὸ *Mercure de France*, βγήκε καὶ σὲ βιβλίον ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Ἀλμπέν Μισέλ, καὶ διαβάξεται καταπληκτικὰ ἀπὸ κείνους πού θέλουν νὰ πάρουν μιὰ ἰδέαν τῆς φριχτῆς εἰκόνας τοῦ πολέμου στὸ γαλλικὸ μέτωπο, καὶ πρὸ πάντων στὸ μέτωπον τοῦ Βερντέν. Κ' ἡ εἰκόνα αὕτη δίνεται ἀληθινὴ, ἀτόφια, ἴσαμε καὶ σ' αὐτὰ τὰ περισσότερα πρόσωπα, πού παρουσιάζονται διαδοχικὰ στὸ βιβλίον, μὲ τὴν εἰλικρίνειαν ἐνὸς Ντυμύρ καὶ μὲ τὴν ἀμεροληψίαν ἐνὸς οὐδέτερου, γιὰτὶ ὁ συγγραφέας τοῦ «Χασάπης τοῦ Βερντέν» εἶναι Ἑλβετός. Γιὰ νὰ γράψῃ τὸ ἔργο του πῆγε καὶ πέρασε μέρες ἀλάκρετες στὰ ἴδια τὰ μέρη πού ξετύλιξε τὴν ἱστορίαν του, καὶ ἂν τοῦδωσε τὴ φόρμα ρομάντζου τῶν ἀναγνωστῶν, πού φημιστοῦνται πολὺ σὲς περιπέτειες. Ρομάντζο δὲ λέγεται τὸ βιβλίον ἐκεῖνο πού κλείνει ὅχι μὴ τις ὁμότητες, ἀλλὰ κατὰ λιγότερον ἀπὸ τις ὁμότητες καὶ τὴν ψυχικὴν σκληράδα τοῦ χασάπης Γκιγκλὺς, τοῦ πρώην διδάχου τοῦ γερμανικοῦ θρόνου. Δὲ λέγεται ρομάντζο, ρομάντζο δὲν εἶναι. Εἶναι ἱστορικὸ δοκίμιον,

πάνω στὸ ὅποιο κείναι πού θὰ γράφουν τὴν ἱστορίαν θὰ στηριχτοῦν πολὺ, γιὰτὶ πρέπει, καὶ εἶναι δίκαιον, τ' ἀνθρώπινα τέρατα πού γεννιοῦνται καὶ παίζουν ρόλον σὲς ἀνθρώπινες τύχες, νὰ στιγματίζονται γιὰ παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ μὴν τοὺς δίνεται χάρις οὔτε στὸ πῶς ἀσχημάτιστο ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα καλουργήματά τους. Πόσα ἄλλα δὲ γράφτηκαν βιβλία, καὶ πόσα ἄλλα τέτια δὲ θὰ γραφτοῦν ἀπὸ κείνους πού γενήκανε θεατὲς τοῦ φοβεροῦ δράματος τοῦ πολέμου, μὰ φτάνει τὸ βιβλίον τοῦ Ντυμύρ «Ὁ Χασάπης τοῦ Βερντέν» γιὰ νὰ σφραγίσῃ μὲ τὴν πῶς ἀτιμωτικὴν σφραγίδα κείνους πού εἰντούσαν ἡ μόνη αἰτία τῆς μεγάλης καταστροφῆς καὶ τοῦ ξεχαρβάλωματος τοῦ κόσμου. Ὅλοι, ἀπολύτως ὅλοι, πρέπει νὰν τὸ διαβάσῃ, ὅσοι θέλουν νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ σὲ τί ἀπάνω στηριζόταν ἡ τόσο ξακουσμένη πειθαρχία τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ ἡ ἰκανότης τῶν ἀρχηγῶν του.

— Κ' ἔνα ἄλλο ἱστορικόν, μπορεῖ νὰ πει κανεὶς, ρομάντζο, «Ἡ Μαργαρίτα» τοῦ κ. Μαροέλ Μπουλανζέ. Ἀφοῦ καὶ αὐτὸ δημοσιεύτηκε στὴ *Revue Critique* βγήκε σὲ βιβλίον ἀπὸ τὸν ἐκδοτὴν Ἀλμπέν Μισέλ. Εἶναι ἡ παθητικὴ ἱστορία ἐνὸς ἀτυχικοῦ ἔρωτος, δύο ἀνθρώπων πού εἶναι κοινωνικὰ ἀλυσσοδεμένοι, πού ἀγαπιοῦνται τρελά καὶ πού κατορθώνουν νὰ κρύψουν τὸν ἔρωτά τους ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴν κόρη τους τὴ Μαργαρίτα, πού ἂν καὶ δὲν ἀγαπᾷ καὶ δὲν ἐκτιμᾷ καθόλου τὸ νόμιμον ἄντρα τῆς μητέρας της, ὅμως αὐτὸν θεωρεῖ πατέρα. Κ' ἔρχεται ὁ πόλεμος καὶ μετὰ τὸν πόλεμον ἡ εἰρήνη, πού θρίσκον πάμπλουτον τὸν πατέρα τῆς Μαργαρίτας, καὶ αὐτὴν ἔρωταμένη μ' ἔνα νέο πολεμιστὴν, πού ἡ φρίκη τοῦ πολέμου τὸν ἔκανε νὰ σκέφτεται πῶς πλατεῖα ἀπ' ὅλους ἐκείνους πού περιτριγύριζαν τὴ Μαργαρίτα. Ἐκεῖνη τότε, στὴν ἀρνησὶν τοῦ πατέρα της νὰ δεχτῇ γαμπρόν τοῦ νέου ἀναρχικοῦ, ἄφησε τὸ σπῆν της καὶ πῆγε μαζί του ὡς εἰς στιγμὴν πού μιὰ σφαῖρα, πού εἰσέχθη ἐναντίον της, τὴν μέρα τῶν ἐκλογῶν, τὴν χώρισε τελειωτικὰ ἀπ' αὐτόν. Καὶ θᾶλεγε κανεὶς πὼς σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον θὰ τέλιωνε τὸ δράμα. Κι ὅμως ὁ θάνατος τοῦ Ἑρραῖμ δὲν εἶναι παρὰ τὸ ἐπεισόδιον πού φέρνει κατὰ τὴν τὴν πῶς θλιβερὴ καὶ τὴν πῶς ἐνδόμυχες περιπέτειες τοῦ ρομάντζου : τὴν ἀρρώστειαν τῆς Μαργαρίτας καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῆς μητέρας της πού δὲν μπορεῖ νὰ κατορθώσῃ νὰ δείξῃ γιὰ μιὰ στιγμὴν τὸν ἀληθινὸν πατέρα της τὸ παιδί της. Θᾶλεγε κανεὶς πὼς ἡ Μαργαρίτα εἶναι ἡ ἀφορμὴ τοῦ δράματος, μὰ ἡ πραγματικὴ ἥρωίς εἶναι ἡ μητέρα της, ἡ κ. Ἀρναγιέ.

— Στὴ Ρουὲν γιορταστήκανε σὲς 27 τοῦ Μᾶη τὰ ἑκατόχρονα τῆς γέννησης τοῦ Γουσταύου Φλωμπέρ. Στὸ γενικὸν ἐνθουσιασμὸν πού ἐπικράτησε στὴ σεμνὴ αὐτὴ γιορτῇ, χρειάζεταν καὶ λίγη εὐθυμία. Καὶ τοῦτ' ἡν ἔδωσε πλείον ὁ ἰσοδότης Γραμματέας τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας κ. Φρειδερίκος Μασόν. Ὅταν ὁ κ. Ἀρσκούρ, πρόεδρος τοῦ «Συλλόγου τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων», ζήτησε ἀπὸ τὸν κ. Μασόν τὴν συμμετοχὴν του σ' ἀποκαλυπτήριον τῆς προτομῆς τοῦ Φλωμπέρ, πού θὰ γίνῃ τὸν ἐρχόμενον Δεκέμβριον στὸ Παρίσι, ἔλαβε γι' ἀπάντησιν ἔνα γράμμα, μὲ λόγια τόσο ἀνάρμοστα, πού ὁ κ. Ἀρσκούρ δὲ δέχτηκε νὰ δώσῃ τὸ κείμενον σὲς ἐφημερίδας. Μερικὲς ὅμως παραγραφοὶ

λες γινήκανε γνωστές, καὶ τίς παίρνουμε πρὸς δόξα τοῦ ἰσοδότη γραμματικοῦ :

«Παραβρέθηκα σὲ τόσες ἀνέγερσες ἀγαλιμάτων, καὶ δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ παραβρεθῶ καὶ σὶ' ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Γουσταύου Φλωμπέρ.

«Δυστυχῶς γι' αὐτόνε, γνώριζα τὸ Φλωμπέρ. Εἴταν ἕνας ἀναρχικὸς πού ξευτέλιζε τὴ γαλλικὴ οἰκογένεια. Εἶναι ἀλήθεια πὼς καταστράφηκε γιὰ τὴν ἀνιμιά του. Εἶχε τὸ μυαλὸ μικροῦ γιατροῦ τῆς Ρουέν...»

Ὁ «Γολάτης Ἑρμῆς» ἀποκάλεσε, καὶ πολὺ σωστά, τὸ Μασὸν «Ναπολέοντα τοῦ Γελοίου». Τοῦ ἀξίζει ὁ τίτλος, καὶ δὲν εἶναι δὰ καὶ ὁ πρῶτος πού θὰ τὸν χαρεῖ ἀπὸ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς. Στὴν ἐποχὴ τῆς «Παλινορθώσεως» στὴ Γαλλία ὑπῆρχε κ' ἕνας ἄλλος ἀκαδημαϊκός, κάποιος Ζὰν Πὸν Γκυγιόμ Βινέ, πού τοῦ εἶχανε κολλήσει τὸν ἴδιο τίτλο. Νὰ τὸν χαίρουνται...

— Ἐνα μικρὸ βιβλίον ἀπὸ συλλογὴ «γνωμικῶν» τοῦ

Σάρλ Ρεζισμανσέ : «Τὸ βιβλίον τῶν φίλων μου», ἦγχε σὲ κάμποσες ἑκατοντάδες ἀντίτυπα πού ξεδεύονται καταπληχτικὰ γιὰ τίς εἰρωνικὲς καὶ συνάμα χαριτωμένες κ' ἐπιτυχημένες σκέψεις τοῦ συγγραφέα τους. Νά, μερικὲς :

«Ἡ γυναίκα λέει ψέματα εὐκολότερα ἅμα μιλεῖ, καὶ ἄντρας ἅμα γράφει».

«Ὁ ἄντρας εἶναι πὺρ συμμαζεμένος στὴν ἔκφραση τῆς λύπης του παρὰ στὴν ἔκφραση τῆς χαρᾶς του. Γι' αὐτὸ πολλοὶ ἄντρες εἶναι ἀνυπόφοροι ὅταν εἶναι εὐτυχεῖς».

«Τὸ ὄφταστο τῆς κομμικότητος δὲν τὸ φτάνουν παρὰ μόνο οἱ σοβαροὶ καὶ θετικοὶ ἄνθρωποι».

«Πιὸ σταθερὴ δόξα καὶ πιὸ ἀναμφισβήτητη φήμη δὲν ὑπάρχει ἀπὸ κείνη τοῦ Ζεύξη καὶ τοῦ Παράσιου, δυὸ ζωγράφων πού δὲν ἔχουμε κανένα ἔργο τους».

ΝΕΕΣ ΓΑΛΛΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ποίηση. — Αἰμίλ Βεράρεν. «Οἱ ὥρες τῆς νύχτας» (ἔκδοση Mercure de France). — Μαροσέλ Ερβιέ «Γιὰ τὸν νεκρὸν» (ἔκδ. Ὠντέν).

Φιλολογία. — Σάρλ Ἀντλέρ «Ὁ Νίτσε, ἡ ζωὴ του κ' ἡ σκέψη του» (ἔκδ. Μυσσάρ). — Πῶλ Κλωντέλ «Οἱ Εὐμενίδες τοῦ Ἀλφύλου» (ἔκδ. «Νουβέλ Ρεβὺ Φρανσαίς»).

Ρομάντζα. — Ζύπ «Ὁ φίλος μου Πιερό» (ἔκδ. Καλμάν - Λεβύ). — Ζεράρ Ντ' Οὐβίλ «Τόσο τὸ χειρότερο γιὰ σένα» (ἔκδ. Φαγιάρ). — Μαροσέλ Ρούφ «Ἐκεῖνο πού πλανιέται πάνω ἀπὸ τὴν πόλη» (ἔκδοση Ρούφ).

GRAZIELLA

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΧΟ: Ἐνας Ἀλσατὸς ποιητής. — Τὸ δράμα του καὶ τὰ τραγούδια του.

— Στὸ δράμα τοῦ Ἀλσατοῦ ποιητῆ Rene Schickele «Κοντὰ στὸ Καμπαναριό» (κοίτ. Νουμά, ἀρ. 731) παρουσιάζεται ἡ ἡθικὴ κατάρτιση ἐκείνου τοῦ μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας, πού κατὰ ὁ μεγάλο πόλεμο εἴτανε μόνο θεατὴς τῆς τραγωδίας, ὁ οὐδέτερος κόσμος, καὶ πὺρ συγκεκριμένα ἡ ἀστικὴ κοινωνία τῆς Ἑλβετίας. Ἡ ἔκνοια τοῦ ἔργου εἶναι, πὼς ἡ γενικὴ διαφθορὰ πού γεννήθηκε ἀπὸ τὸν πόλεμο, ἀφῆκε καὶ ἀρκετὰ ἔγνη στὴν εἰρηνικὴ αὐτὴ χώρα. Κατὰσκοποι,

ἀνώτεροι κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, διεθνεῖς κλέφτες, ἐλαφρομυαλοὶ διπλωμάτες, χαρτοπαίχτες, ἀσυνείδητοι ξενοδόχοι, δουλοπρεπῆ γκαρσόνια, χωροφύλακες, περνᾶνε ἀπὸ τὴ σκηνὴ μὲ ὅλες τίς ἀνθρωπινὲς τοὺς ἀδυναμίες. Μὰ μέσα σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς τύπους πού συμβολίζουν τὴν κακοήθεια καὶ τὴν ἀμυαλοσύνη, ξεχωρίζει ἡ τίμια μορφὴ τοῦ ξεπεσμένου Κόντε Πετρόσο, πού ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀγάπη, μὰ τὴν ἀπόλυτὴ ἀγάπη, ὅχι τὴ σχετικὴ στενοκέφαλή τῆς σημερινῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας. Καταγόμενος ἀπὸ μιὰ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια τοῦ Μεξικοῦ, πηγαίνει στὴν Ἑλβετία, ἀφήνοντας τὴν πατρίδα του, «γιατὶ ὁ πατέρας μου δέρνει τοὺς ὑπρέτες του καὶ τοὺς δίνει πουμεμποὰρ ὅταν δέχονται χωρὶς ἀντίσταση τίς ξυλιές. Γιατὶ ἡ μητέρα μου παρακολουθεῖ ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητό της τίς κομματικὲς μάχες στοὺς δρόμους τῆς πρωτεύουσας. Γιατὶ οἱ ἀδερφεῖς μου σκοπεύουν νὰ παραδοθῶν σὸν πνευματικὸ τους, γιὰ νὰ τὸν καταγγείλουν ἔστω στὸ δεσπότη. Γιατὶ ὁ ἀδερφός μου τὴ μιὰ μέρα ἀγοράζει ἱπποδρόμια καὶ τὴν ἄλλη τὰ πολιτικὰ κόμματα». Στὴν Ἱταλία ὁ Πετρόσο ἔκανε τὸν ἀναρχικὸ κ' ἔβγαζε τὸ φωνὴ του ἀπὸ τὸ λαθρεμπόριο τῆς Ἰαχαρίνης. Ὅταν τὸν ρωτᾶει ὁ σὺμβουλος τῆς Ἑλβετικῆς Κυβέρνησης, ὁ Λαίτμπεργκ, τί εἶναι ἀναρχικὸς, τοῦ ἀπαντᾷ: «Ἵπῃρχε μιὰ φορὰ ὁ τελευταῖος ἱππότης, ὁ τελευταῖος τροβαδούρος, ὁ τελευταῖος Ἰνδιάνος, ἡ τελευταία ταχυδρομικὴ ἀμαξία — ἐγὼ εἶμαι ὁ πρῶτος ἀμείριστος ἄνθρωπος». Εἶναι ἡ ἰδέα, πὼς γιὰ τὰ χάλια τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος φταίει κατὰ βάθος ἡ ἀρχή, ἡ ἔξουσία, πού τόσο εἴκολα μεταβάλλεται σὲ βία, ἡ ἰδεολογία τοῦ μεγάλου Ρώσσου ἀναρχικοῦ ρωσῶταν. Μιὰ ὁμορφὴ σκηνὴ εἶναι καὶ κείνη μὲ τοὺς χαρτοπαίχτες τῆς λεγόμενης καλῆς κοινωνίας. Κάποιος ἀπ' αὐτοὺς τσακᾶνει τὸν Πετρόσο, πού λαβαίνει μέρος στὸ παιχνίδι, σὲ ἕνα ἀδῶο κόλπο, καὶ τοῦ λέει θυμωμένα : «Κύριε κόντε, αὐτὸ δὲν εἶναι παιχνίδι, αὐτὸ εἶναι σπατάλη ξένης περιουσίας». ὅπου τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Πετρόσο πολὺ πετυχημένα : «Μὰ ὅλα τὰ λεφτὰ αὐτὰ δὲν εἶναι κατὰ βάθος... ξένη περιουσία;» Ὅταν οἱ χαρτοπαίχτες τὸν ἀπειλοῦν πὼς θὰ τὸν πετάξουν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο καὶ τὸν βρίζουν «κλέφτη» καὶ «ματεργάρι», τοὺς ἀπαντᾷ ἀπαθέστατα : «Ἡ τέτλια κλεψιά πού θάκανα σὲ σᾶς, θὰ εἴταν ἕνα εἶδος φορολογίας τῆς λείας σας γιὰ τὸ καλὸ τῆς ληστεμένης ἀνθρωπότητος». Πολὺ γερὰ χτυπιέται ἀπὸ τὸ συγγραφέα ἡ περιφρημὴ τιμὴ τῆς ἀστικῆς κοινωνίας. Ὁ Πετρόσο ἀγγέλλει στὸ διευθυντὴ τοῦ ξενοδοχείου, πὼς κατὰ τὸν καννὰ του μὲ τοὺς χαρτοπαίχτες, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἔφτυσε στὸ πρόσωπο. Ὁ διευθυντὴς ἀναγκάζεται τὸν Πετρόσο νὰ φύγει ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, γιατί ἕνας ἄνθρωπος φτυμένος, πού δὲν ξεκοιλιάζει ἀμέσως ἢ σὲ μονομαχία τὸν ἀντίπαλό του, ἔχασε πιά τὴν τιμὴν του, καὶ στὰ διάφορα Grand Hotel τῆς Εὐρώπης συχναῖουν. — πού τὸ ξαίρουν καὶ τὰ μωρὰ στὴν κούνια — μοναχὰ ἔντιμοι ἄνθρωποι. Πρὶν ὅμως φύγει ὁ Πετρόσο, πετάει χάμου τίς σαράντα χιλιάδες φράγκα πού κέρδισε στὸ χαρτοπαίγνιο μὲ τὸ κόλπο του, λέγοντας : «Κύριε διευθυντή, τὰ λεφτὰ αὐτὰ ἀνήκουν σὲ κείνον πού θὰ τὰ σηκώσει». Ὁ διευθυντὴς, πού θεωρεῖ τὸν Πετρόσο γιὰ ἄτιμο, γιατί τὸν φτύσανε, δὲν τὸ θεωρεῖ γιὰ ἄτιμο νὰ σκίψει καὶ νὰ μαζέψει ἀπὸ χάμου τὰ χαρτονομίσματα πού κέρδισε ὁ ἀ-

τιμος από τους χαρτοπαίχτες ! Τὴν πὸ ζωρὴ εἰκόνα τῆς εὐγενικῆς ψυχῆς τοῦ ἥρωα τοῦ δράματος δεῖ χνουν τὰ εὐαγγελικὰ αὐτὰ λόγια στὸ τέλος τοῦ ἔργου :

«Ο,τι κι ἂν κάνετε, νὰ εἰσθε πάντα καλὸ καὶ χαρούμενοι. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀρχή, ἡ μόνη πύλη, ἀπὸ τὴν ὁποία μποροῦμε νὰ σωθοῦμε, ὁ μοναδικὸς δρόμος ἀπάνω στὸν ὁποῖο οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ περπατήσουν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο, χωρὶς νὰ πνέξουν καὶ νὰ ληστέψουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Νὰ εἰσθε καλοὶ καὶ χαρούμενοι ἀπάνω σὲ ὅλη τὴ γῆ. Σμίξτε τις χώρες τῆς, γιὰ νὰ εἶναι ἡ γῆ ἐνωμένη τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου.»

Τὸ δράμα αὐτὸ τοῦ Schickele δὲν ἔχει οὔτε μεγάλῃ πλοκή, οὔτε καμιὰ συγκινητικὴ δράση· εἶναι ἐξπρεσιονιστικὸ ἔργο καὶ γι' αὐτὸ σὲ πολλὰ μέρη μὲ κάπως σκοτεινὲς ἔννοιες. Μὰ μολαταῦτα θεωρεῖται ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα μοντέρνα θεατρικὰ ἔργα, γιὰτὶ ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζεται μέσα σὲς διαφορὲς σκηνὲς σὰν ἐνθουσιασμένος ἀπόστολος μιᾶς νέας ἠθικῆς καὶ κοσμοθεωρίας πού εἶναι προορισμένη νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν ψευδοπολιτισμὸ τοῦ.

—'Απὸ τὴν ὁμορφὴ ποιητικὴ συλλογὴ Weiss und Rot «Ἄσπρο καὶ Κόκκινο» τοῦ ἰδιοῦ ποιητῆ πρέκει νὰ ξεχωριστοῦν ἐκεῖνα τὰ ποιήματα πού ἔχουν μᾶλλον θρησκευτικὸ χαρακτήρα. Ὁ στενοκέφαλος Χριστιανὸς πού νομίζει ὅτι μὲ τὴν πιστὴ ἐχτέλεση τῶν θρησκευτικῶν τύπων ἔχει ἐξασφαλισμένη μιὰ θέση στὸν οὐρανόν, φυσικὰ θὰ θεωρεῖ τὰ ποιήματα αὐτὰ γιὰ κολάσιμα. Μὰ ἀλλιῶς θὰ σκέπτεται ἐκεῖνος πού βλέπει στὴ θρησκεία τοῦ Ναζωραίου μιὰ ὑψηλὴ ἰδεολογία μεγάλῃς ἠθικῆς, πού περιμένει ἀκόμα τὴν πραγματοποίησίν της.

Ἀντὶ νὰ δώσουμε μιὰ γενικὴ κριτικὴ τῶν ποιημάτων αὐτῶν, νομίζουμε πὼς εἶναι καλύτερο νὰ μεταφράσουμε πρόχειρα ἓνα ἀπὸ τὰ πῶ ὁμορφα, γιὰ νὰ πάρει ὁ ἀναγνώστης μιὰ ἰδέα τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς ποιήσεως τοῦ Schickele:

Ὁ Χριστὸς δέχεται τὴν ἐρωτιάρα Θαῖδα, πού πέθανε γεμάτῃ ἀπὸ μετάνοια, στὴν πύλη τοῦ Παραδείσου :

Πόσο εἶναι αὐστηρὴ καὶ ἀπλὴ ἡ ὁμορφιά σου, Θαῖδα μου !

Ἐδῶ θὰ βρεῖς θαυμάσιους ἐρωμένους, πού δὲ θὰ σοῦ φέρνονται ποτὲ ἄσκημα, ποτὲ δὲ θὰ σὲ χτυπήσουν·

μὰ ὅταν θὰ εἶσαι κουρασμένη, θὰ σὲ πάρουν στίς (ἀγκάλες τους,

καὶ κάθε σου ἐπιθυμίᾳ θὰν τὴ διαβάσουν ἀπὸ τὰ μάτια σου,

Θαῖδα μου ἀστεροπρόσωπη !

Δὲ θὰ σὲ φιλήσουν, ὅταν εἶσαι κουρασμένη, δὲ θὰ σὲ καλέσουν σὲ φαί, ὅταν εἶσαι χορτασμένη, τίποτα δὲ θὰ σοῦ γυρέψουν, καὶ πάντα θὰ κοιτάζουν νὰ μὴν πάθεις τίποτα, Θαῖδα μου !

Ὅταν κάνει ζέστη, οἱ ἴδιοι θὰ σοῦ κάνουν μπάνιο, σὲ καθαρὰ ρυάκια καὶ στὴν οὐράνια δροσιὰ τῶν (μεγάλων λουλουδιῶν, πού φυτρώνουν στὸ πῶς τοῦ Θεοῦ.

Μὰ ἡ ὁσμὴ τοῦ ἰδρώτα σου θὰ τοὺς εἶναι πῶ εἰχά- (ριστη, παρὰ κάθε ἄλλῃ ὁμορφῇ μυρωδιά.

Τὰ ποιήματα αὐτὰ ἀποτελοῦν ἓνα εἶδος διαμαρτυρίας τοῦ ποιητῆ κατὰ τῆς ἐπίστημης χριστιανικῆς ἐκκλησίας, πού διώχνει τὸ κάθε τί πού ἔχει σκέση μὲ τὸν ἔρωτα, τὴν πηγὴ αὐτὴ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ εὐτυχίας. Ὁ ποιητὴς ἑαίνει μὲ καλλιτεχνικὸ τρόπο νὰ σμίξει τὸ Θεὸ τῶν χριστιανῶν μὲ τὴ ζωὴ, τὴ φύση, τὴν ὁμορφιά καὶ τὸν ἔρωτα. Ἡ δροσιὰ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς θρησκείας πού τόσο διαφέρει ἀπὸ τὰ σοβαρὰ χριστιανικὰ δόγματα, ξεπλύνεται μέσα στὰ διαμάντια αὐτὰ τῆς μοντέρνας γερμανικῆς φιλολογίας. Γιὰ τὸ ὑπεροχο ποίημα « Maria » «Ἡ Παναγία», ἴσως νὰ βρεθεῖ κανένας Καρθαῖος νὰν τὸ μεταφράσῃ στὴ δημοτικὴ.

Μὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ποιήματα τῆς συλλογῆς «Ἄσπρο καὶ Κόκκινο» φανερώουν τὸ καλλιτεχνικὸ ταιλάντο τοῦ νέου ποιητῆ. Μερικὰ, τὰ ἐρωτικά πρῶτ' ἀπ' ὅλα, μποροῦνε, χωρὶς ὑπερβολή, νὰ συγκριθοῦνε, μὲ τὰ πῶ ὁμορφα τραγούδια τοῦ Χάινε.

Τὴ μεγάλη κ' εὐγενικὴ καρδιά τοῦ ποιητῆ ἂς δεῖξαι καὶ τὸ μικρὸ αὐτὸ ποιηματάκι, πού τόσο ἀγγίζει τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ :

Παιδί μου, εἶσαι ὁ καρπὸς τοῦ ἔρωτα τῆς μάιννας σου, εἶσαι ἡ ἀνταύγεια τοῦ καρμιοῦ τῆς. Θέλω νὰ μείνῃ ἡ καρδιά σου δική της, ὅπως νὰ μείνῃ ἡ καρδιά της δική μου !

«Κοντὰ στὸ καμπαναριό», «Ἄσπρο καὶ Κόκκινο», ἴσως καὶ τὰ ἄλλα ἔργα τοῦ Schickele πού ἀναφέραμε στὴ φύλλο τῆς 10 τοῦ Ἀπριλίου, δῆλκανε στὸ ἐκδ. κατάστημα τοῦ Paul Cassirer τοῦ Βερολίνου.

Μόναχο

ALEX STEINMETZ

ΣΚΙΤΣΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Ρώτησε ὁ ζωγράφος τὴν πεντάμορφῃ γαλανή, πού στεκότανε μπροστὰ στὸ τέλειο πορτραῖτο τῆς :

— Τί ὄνομα προτιμᾷς νὰ δώσω στὴ ζουγραφία σου ; Νιάτα, γιὰ Ὅμορφιά ;

— Ὅμορφιά ! εἶπε κείνη μὲ φωτισμένα μάτια. Τὰ Νιάτα τάχει ὅλος ὁ κόσμος.

Ὅστερα ἀπὸ σαράντα χρόνια ὁ καλλιτέχνης ζουγράφιζε τὴν ἴδια γυναῖκα, καὶ σὰν τέλωσε τὴν εἰκόνα, θούτηξε τὸ πινέλο του στὸ μαῦρο χρῶμα κ' ἔγραψε : Ἀ σ κ η μ ι ᾶ !

Καὶ ἡ γυναῖκα, πού κάποτε εἶταν πεντάμορφῃ, μούσκεψε τὸ κοκαλιάρικο δάχτυλο στὰ δάκρυά της, στὰ δάκρυα τῆς γυναίκας πού προτιμᾷ νᾶναι γριὰ μὰ ὄχι ἄσκημη, καὶ μὲ τὸ δάχτυλο μουντζούρωσε τὴ λέξη πού κάραξε ὁ καλλιτέχνης.

— Βάλε, τοῦ εἶπε, Γ ε ρ ᾶ μ α τ α ! Τὰ γεράματα τάχει ὅλος ὁ κόσμος, ἐνῶ τὴν ἄσκημιά τὴ νιώθει μόνο ἡ ὁμορφιά ὅταν πεθαίνει....

ΘΑΠΡΕΠΕ

Θάπρεπε ίσως ποτέ νά μὴν πίστευα στὰ λόγια σου, μὰ σὰ μοῦ μίλησες γιὰ τὴν ἀγάπη σου, κρατοῦσες τὰ χέρια μου μὲς στὰ δικά σου καὶ μὲ κοίταζες μὲς στὰ μάτια, καὶ σὺ μόνον ξαίρεις τί εἵναι σου γιὰ μένα τὰ μάτια σου...

Θάπρεπε βέβαια, ποτὲς νά μὴν ἔρθω στὸ ραντεβού, μὰ σὰν μοῦ τὸ ζήτησες, μὲ κρατοῦσες σφιχτὰ πάνω στὸ στῆθος σου, καὶ ἡ καρδιά μου κρυφολάλησε μὲ τὴ δική σου, ἐνῶ μοῦ ἔκλεβες τὸ ναι μὲ τὴν ἐκελευτική καὶ δυνατὴ ματιά σου.

Καὶ γὰρ μοναχὰ ξαίρω πόσο μὲ ζάλιζε ἡ ματιά σου αὐτή...

Σήμερα, φυσικά, ἔπρεπε νά κλάψω, σφίγγοντας τὰ γόνατά σου, παρακαλώντας σε νά μὴ φύγεις, μὰ εἰμαι περηφάνη, καὶ ἡ περηφάνεια μόνον στήλωσε τὰ πόδια μου ποὺ τρέμανε, καὶ σήκωσε ψηλὰ τὸ μέτωπό μου ποὺ ἔκλινε ἀπὸ τὴ ζάλη τοῦ χωρισμοῦ, τὰ μπράτσα μου, ποὺ λαχτάρησαν νά σ'ἀγκαλιάσουν τάρρηξε ἄτονα, ἐνῶ σοῦδωσα ψυχρὰ τὸ χέρι ποῦ, ἄλλήμονα, δὲν τὸ φίλησες....

Βόλος

Δδα Κ. ΤΣ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ» κατὰ λη-
λα γι' ἀπαγγελίαν. — Συλλογὴ Θεώνης
Δρακοπούλου, καθηγῆτρας στὸ Ἑλληνικὸ Ὡδεῖο. —
Τόμοι δυὸ (σελ. 140 — 140). — Ἀθήνα. Ἐκδότης
Ι. Σιδερῆς.

Με μεγάλη φροντίδα ἡ κ. Θεώνη Δρακοπούλου συμ-
μάζεψε σὲ δυὸ τόμους τὰ κατὰ ληλα γι' ἀπαγγελίαν
ποιήματα τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας. Τὸ βιβλίο εἶ-
ναι χρησιμώτατο γιὰ τὰ σχολεῖά μας, καὶ γιὰ τὰ δρα-
ματικὰ τμήματα τῶν «Ὡδείων».

Εἶναι χωρισμένο σὲ τρεῖς μέρη. Πρῶτο μέρος «Ἀν-
μωτικά τραγούδια», Δεύτερο «Σχολὴ Ἰονίων», καὶ
Τρίτο μέρος «Σχολὴ Ἀθηνῶν». Παίρνει ἔτσι ὁ ἀνα-
γνώστης τῆς Ἀνθολογίας αὐτῆς μιὰ πιστὴ ἰδέα τῆς
ποίησός μας ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς ἱστορίας τῆς σημε-
ρῆς μας, Σωτήρη Σκίτη, Ἀγγελὸ Σικελιανὸ καὶ
Ρήγα Γκόλφη. Τὸν πρόλογο τοῦ Κωστή Παλαμά, ποὺ
στοιλεῖ τὴν συλλογὴ, τυπώσαμε ὁλόκληρο στὸ περασμέ-
νο φύλλο τοῦ «Νουμά».

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Le Monde Nouveau (Μάης 1921). — Γνωστὰ δὲ
Κάν : Ὁ Μπαντελαρ κ' ἡ ἐπίδρασή του. — Καρόλ-
Μπεράρ : Ἡ ἰσπανικὴ μουσική. — Ρενέ Φλερύ : Τρα-
γούδια. — Μωρίς Μπωμπούρ : Λογογράφοι ποὺ δὲ
γράφουνε γιὰ τὸ λαόν. — Μ - Α Σαί : Μία νέα ἐλ-
ληνικὴ προσωπικότητα : Ἀντρέας Μουστοξύδης. —
Ντυμενίλ : Ὁ θάνατος τοῦ Μορέν, κλπ.

— Revue Critique (25 Μάη 1921). — Κερα-
νιέλ : Θάχουμε πολεμικὸ ναυτικόν ; — Ντε Ταρλέ : ...
Ὅτι ἡ Γερμανία μπορεῖ νά πληρώσει. — Τιμπωντέ :
Γνώμες γιὰ τὸ Φενελόν. — Φρανσί Ἐόν : Λιάνς (πο-
ήμα). — Ἀλμπέρ Μαρσόν : Γύρισμός στὸ Ντωρινέ.

— Κλώντ Ἀβελίν : Ὁ λεπὲς τοῦ καφέ (νουβέλλα),
κλπ. κλπ.

— Mercure de France. — Παζλάντ : Ἡ φυσικὴ ἀρ-
γόγητα. — Ἀντριέν Λωτέρ : Ποιήματα. — Λουί Πιε-
ρά : Τοτέν (νουβέλλα). — Μπερνάρ : Μία συνομι-
λία μὲ τὸν Σεζάν. — [Κλώντ Βαρέζ : Τ' ἀδιάρρηχτο
(ρομάντζο). — Ἐπιθεώρηση τοῦ δεκαπενθήμερου,
κλπ. κλπ.

— Der Neue Merkur (Μόναχο, Μάης 1921). —
Λεὸ Ματθία : Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Σοβιετικῆς Κυβέρνη-
σης. — Ρ. Κούντενχόδε - Καλέργι : Ἐγγένεια. —
Ὅτο Φλάσε : Μπὺκ (δηγήμα). — Μ. Μπάουερ :
Χρίστιαν Μόργκενστερν. — Α. Τυρέλ : Καυνοῦργοι
δρόμοι τῆς ψυχροανάλυσης.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Τὰ προσωπικὰ γράμματα γιὰ τὸν κ. Α. Π.
Ταγκόπουλο, παρακαλοῦμε, νά στέλνουνται :

«Poste Restante Ἐξωτερικοῦ».

κ. Κ. Κοκ. Στείλε μας τὴν «Ἑνωσι». — κ. Δημ. Πομ.
Θὰ δημοσιευτοῦν — κ. Ἀγ. Ἀντ. θὰ δημοσιευτοῦν — κ.
Μ. Καβ. Κάτι ἔχουνε μέσα τους μὴ χρεωίεται πολὺ δού-
λεμα ὁ στίχος. — κ. Α. Ροδ. θὰ δημοσιευτοῦν. — κ. Γ. Νηρέα
Ἀχ τὴν «Ἀπονη» ποῦ :

Ἔνα ἥσκιον σὲ κατήντησε
τὸ πείσμα τῆς — τὸ πείσμα τῆς φαμάμ!
κι ἂν δὲν τῆς φτάνει, μὴν αὐτὴ θὰ ἴδῃ
στὰ χεῖλῃ σου τοῦ χάρον τὸ βαμπάκι!

κ. Ἰσμα καὶ Ρένα. Καλὰ καὶ τὰ δυὸ. Θέλουμαι ὅμως
καὶ τ' ἀληθινὸ σου τὸνομα. — κ. Α. Λευκ. Ὅχι τόσο
καλὰ καὶ τὰ δυὸ. Γράμματα μεγάλα δὲ διαβάζουμε.
Γράψε μας καὶ λόγον σου καθὼς κ' οἱ ἄλλοι σύντομα ὑπερ-
ρεσιακὰ γράμματα. Ποῦ καιρὸς γιὰ πολὺ λόγια ; — κ. Π.
Καραβ. Ν' ἀλλάξεις μοντέλο. Ὁ Οὐρ δὲν εἶναι καὶ τόσο
κατάλληλος δάσκαλος. Νὰ μὴ κακομεταχειρίσῃσαι καὶ τὸ
τελικὸ ν. Στὸ δρόμο αὐτὸ τὸ (ν) πένθιμον... — κ. Γ.
Χαντζ. Θὰ δημοσιευτοῦν ἔνα ἀπὸ αὐτὰ. — κ. Μάκβεθ. Naί.
— κ. Β. Φαν. Naί. — κ. Σπ. Ἐξ. Δείχνει πὼς θὰ γράφεις
καλὰ. Δοκίμασε ἀκόμα. — κ. Π. Μπ. Naί. — κ. Γ. Ἀπ.
Κάτι ἔχουνε μέσα οἱ «Πόνοι», μὰ θέλει δουλειὰ ὁ στί-
χος σου. — κ. Νίλακ. Καλοῦσαιμο πρόσεχε καὶ τὸ τελικὸ ν.
— κ. Νάνο. Ἡ πρώτη στροφή μᾶς ἄρεσε :

Σὲ ξαγνατίζουν τὰ βουνὰ καὶ λιώνουν τὰ χιόνια,
Σὲ ξαγνατίζ' ἡ ρεματιά καὶ τὸ νερό τῆς χύνης.
τὰ δέντρα ποῦ σὲ βλέπουνε βγαίνων ἀνδρὺς στὰ κλώνια
κ' ἡ γῆς μὲ κάθε ὁμορφί τὸ δρόμο σου τὸν ντύνει.

κ. Στ. Β. Βέβαια, ἀρετὰ καλὰ καὶ θὰ εἵναι σου
καλύτερα ἂν μελετοῦσες συστηματικὰ τὴ νεοελληνικὴ μας
ποίησι. — κ. Γ. Στ. Ὅχι. — κ. Φε. Σαν. Ὅχι ἀκόμα. —
κ. Πικ. Ἀναγ. Naί.

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ

ΠΟΥΛΙΟΥΝΤΑΙ

Στὴ Σύρα. Βιβλιοπωλεῖον Γεώρ.

Σταθοπούλου (Πρακτ. Ἐφημε-
ρίδων). Γίνονται καὶ εὐκολίες
στὴν πληρωμὴ μὲ βδομαδιατί-
κες δόσεις.